Päivi Puonti ja Aki Kangasharju 30.11.2020

Lausunto koskien Valtioneuvoston selvitystä komission uudesta pääomamarkkinaunionin toimintasuunnitelmasta

Eduskunnan talousvaliokunnalle aiheesta E 141/2020 vp

Pääomamarkkinaunionissa säästöt ja investoinnit virtaisivat EU:n sisällä nykyistä vapaammin, eikä kansallisvaltioiden rajoilla olisi nykyisen kaltaista merkitystä. Valmistuessaan se lisäisi etenkin pk-yrityksille rahoitusmahdollisuuksia tällä hetkellä voimakkaasti korostuneen kotimaisen pankkilainoituksen rinnalle ja tarjoaisi enemmän säätämis- ja sijoitusvaihtoehtoja. Rahoituksen kustannus laskisi ja saatavuus paranisi mikä edistäisi talouskasvua ja tekisi EU:sta kestävämmän tulevissa kriiseissä. Keskeisenä tavoitteena on siis vähentää Euroopan rahoitusmarkkinoiden pankkikeskeisyyttä lisäämällä yrityksille rahoitusmuotoja ja maakeskeisyyttä helpottamalla investointivirtoja maiden välillä.

Nyt käsillä oleva ehdotus ei pysty näihin ongelmiin vaikuttamaan. Selkeitä kannustimia uusiin rahoitusmuotoihin ei etsitä vaan tyydytään ehdottamaan tiedon lisäämistä, jotta rahoitusmarkkinoita heikosti tunteva kuluttaja uskaltaisi lisätä sijoittamistaan. Ehdotukset eivät myöskään auta EU:n riskiensietokykyä ennen kuin rajojen ylittävä säästäminen ja investoinnit merkittävästi lisääntyvät.

Ehdotukset eivät ole kannatettavia tässä muodossa, sillä tiedonantovelvoitteet lisäävät byrokratiaa ja kustannuksia yrityksille ilman kunnon vastinetta. Näillä keinoilla pääomamarkkinaunionin tavoitteet eivät etene, joten ehdotuksen nettovaikutus talouteen on negatiivinen.

Informaation lisääminen ja EU-tason pitkäaikaissijoittamisen rahastojen perustaminen ehkä marginaalisesti auttaisivat säästöjen kanavoitumisessa paremmin tuottaviin sijoitustuotteisiin. Merkittävästi parempi vaikutus kuitenkin saataisiin sillä, että kansalaisia kannustettaisiin sijoitustoimintaan pääomatuloverotusta tarkistamalla. Pienimpien pääomatulojen verotuksen madaltaminen kannustaisi kansankapitalismiin informaation lisäämistä selvästi tehokkaammin. Pääomatulojen verotuksen progressiota ei kuitenkaan voida lisätä verottamalla suurempia tuloja nykyistä ankarammin, sillä pääomaverotus on jo nyt Suomessa kireää.

Pk-yritysten listautumista pyritään ehdotuksessa edistämään yksinkertaistamalla listautumissääntöjä. Se on kannatettavaa, mutta todennäköisesti listautumissääntöjen ja listautumisen korkeiden kustannusten ohella pk-yritysten listautumishalukkuuteen vaikuttavat oleellisesti myös listaamattomien yritysten veroedut. Listautumista edistäisikin paremmin verotuksen harmonisointi listaamattomien ja listattujen yritysten välillä.

Olemme valtiovarainministeriön muiston kanssa samaa mieltä siitä, että maksukyvyttömyyslainsäädännön harmonisointi ei ole nyt ajankohtaista. Sen sijaan EU:n tulisi nykyistä voimakkaammin kannustaa jäsenmaitaan nopeuttamaan ja sujuvoittamaan oikeuslaitoksen toimintaa.